

Økonomipartner Hamar AS
styret
Brygga 11
2317 HAMAR

VÅR REFERANSE
17/2799

DERES REFERANSE

DATO
05.07.2017

Finanstilsynets merknader etter stedlig regnskapsførertilsyn

1. Sakens bakgrunn

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt den 4. april 2017. Finanstilsynets foreløpige merknader ble sendt i brev datert 1. juni 2017, hvor tilsynsrapport datert 29. mai 2017 fulgte vedlagt. Selskapets tilsvarende svar er mottatt i brev datert 23. juni 2017.

Tilsynet omfatter det autoriserte regnskapsførerselskapet Økonomipartner Hamar AS og de autoriserte regnskapsførerne [...] og [...] [...] er daglig leder og oppdragsansvarlige for samtlige regnskapsføreropdrag.

Det er fem ansatte og en innleid medarbeider i selskapet. Selskapet hadde i 2015 en omsetning på i overkant av kr 5,5 mill., og hadde på tilsynstidspunktet ca. 130 regnskapsføringsoppdrag.

Bakgrunnen for det stedlige tilsynet er en innrapportering Finanstilsynet har mottatt den 26. januar 2017 fra en av regnskapsførerselskapets tidligere oppdragsgivere. Det vises til pkt. 3.3 nedenfor hvor innrapporteringen er nærmere gjennomgått.

Formålet med det stedlige tilsynet var å kontrollere om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har også en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet. Finanstilsynet kontrollerer derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

2. Forhold i regnskapsførerselskapet

2.1 Risikostyring og internkontroll (*tilsynsrapporten pkt. 2.15 og 3.2*)

I henhold til forskrift om risikostyring og internkontroll av 22. september 2008, gjeldende fra 1. januar 2009, skal regnskapsførerselskaper utarbeide en plan for hvordan kravene i forskriften skal gjennomføres og dokumenteres. Det følger videre av forskriften § 6 at foretaket løpende skal vurdere hvilke risikoer som er knyttet til virksomheten.

For 2016 er det foretatt en vurdering av hva som menes er virksomhetskritiske områder for selskapet. Vurderingen fra daglig leder er datert 13. desember 2016. Selskapets styre har behandlet daglig leders vurderinger i et møte den 15. desember 2016. Revisors uavhengige bekreftelse vedrørende foretakets risikostyring og internkontrollgjennomgang er datert 30. desember 2016.

Av 33 vurderte risikoområder er 28 områder klassifisert med sannsynlighetsnivå "lav" og 5 områder med "middels" sannsynlighet for at en hendelse inntreffer. Når det gjelder konsekvenser for oppdragsgiver/regnskapsførerselskapet hvis risikoen inntreffer er konsekvensen for 10 av risikoområdene vurdert som "høy", mens den for 19 av områdene er vurdert som "middels". For de resterende områdene er risikoen vurdert som "lav".

Det er kun for ett risikoområde vurdert behov for tiltak for å redusere risikoen. Dette gjelder risikoen for at byrået ikke har oppdragsavtaler som er i samsvar med oppdragenes faktiske innhold. Tiltaket som er beskrevet er å foreta en gjennomgang av oppdragsavtaler og eventuell oppdatering. Det fremkommer ikke hvem som har ansvaret for å foreta gjennomgangen eller tidsfrist for ferdigstillelse av tiltaket.

Finanstilsynet forutsatte i de foreløpige merknadene at det ved fremtidige gjennomganger dokumenteres hva som er grunnlaget for de enkelte vurderinger. Det må også fremgå hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å rette opp i svakhetene. Det må videre fremgå hvem i selskapet som er ansvarlig å gjennomføre det enkelte tiltak og tidsfrist for gjennomføringen.

I selskapets tilsvare datert 23. juni 2017 vises det til at tiltak blir notert i Power Office på person og frist for gjennomføring, men selskapet ser at det kunne vært flere tiltak. Det opplyses videre at det for tidligere år har vært behov for flere tiltak enn i 2016. Regnskapsførerselskapet bekrefter for øvrig at det har merket seg Finanstilsynets kommentarer, og vil for 2017 gjøre en mer grundig vurdering av risikoområdene og tiltak med frister for gjennomføring.

2.2 Hvitvaskingsregelverket (*tilsynsrapporten pkt. 2.14 og 3.2*)

Det følger av hvitvaskingsloven § 4 andre ledd nr. 2 at hvitvaskingsregelverket gjelder for autoriserte regnskapsførere. Det vises også til Finanstilsynets rundskriv 8/2009, som er sendt til alle regnskapsførere, hvor regnskapsførers plikter blir gjennomgått.

I henhold til hvitvaskingsregelverket skal det foreligge rutiner som viser hvordan de ulike pliktene skal ivaretas (§ 23), herunder kundekontroll (§§ 5-16), løpende oppfølging (§ 14) og undersøkelse og rapportering av mistenkelige transaksjoner (§§ 17-21).

Det ble opplyst om at det er foretatt identifikasjonskontroll for de fleste oppdragsgiverne. Det fremkom også ved gjennomgang av enkeltoppdrag at slik kontroll utføres.

På tilsynstidspunktet var det ikke gjennomført en risikobasert kundekontroll av alle oppdragsgiverne, jf. hvitvaskingsloven § 5.

Regnskapsførerselskapet har ikke utarbeidet noe opplæringsprogram vedrørende hvitvasking inklusive eksempler på hvilke transaksjoner det skal reageres på. Det er heller ikke avholdt noe eget informasjonsmøte for de ansatte hvor hvitvaskingsregelverket er gjennomgått.

Regnskapsførere har en viktig rolle når det gjelder å avdekke eventuelle forsøk på hvitvasking. Det er derfor avgjørende at autoriserte regnskapsførere er bevisste sine plikter etter hvitvaskingsloven og etterlever disse. Finanstilsynet la i de foreløpige merknadene til grunn at regnskapsførerselskapet vil iverksette rutiner også på de områdene hvor det er konstatert mangler.

I tilsvaret opplyses det om at selskapet mener at risikobasert kundekontroll er utført for alle oppdragsgivere. Det anføres at det kan ha vært litt misforståelse under det stedlige tilsynet om dette, men daglig leder har konkludert med at det skjemaet som er vedlagt tilsvaret (vedlegg 1) "Registrering av opplysninger om kunde" dekker denne kontrollen. Selskapet er imidlertid enige med Finanstilsynet om at "Kjent person" bør forklares nærmere.

Finanstilsynet legger til grunn at det skjemaet som er vedlagt redegjørelsen vil dekke de krav som stilles til risikobasert kundekontroll under forutsetning av at det fremgår av skjemaet hvilken vurdering som er gjort for å komme frem til den valgte risikokategori (eksempelvis lav-middels-høy). Finanstilsynet vil i den forbindelse påpeke at ved endring av risikoen må også dette dokumenteres.

Det fremgår videre av tilsvaret at det tidligere er avholdt et eget informasjonsmøte (i 2015) hvor hvitvaskingsregelverket ble gjennomgått. Det er vedlagt en rutine for dette (vedlegg 2) som ble gjennomgått på informasjonsmøtet, men det er ikke utarbeidet noe referat fra møtet. Det er opplyst om at selskapet vil arrangere et nytt informasjonsmøte høsten 2017, og at det fremover vil ha et slikt møte årlig for at også nyansatte skal få denne informasjonen.

3. Regnskapsførerselskapets rutiner og utøvelse av regnskapsføreroppdrag

I tidligere tilsendte tilsynsrapport beskrives utøvelsen av regnskapsføreroppdrag og om det er etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i forhold til kravene i regnskapsførerloven og -forskriften, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk, jf. regnskapsførerloven § 2 andre ledd. Den rettslige standarden «god regnskapsføringsskikk» utfylles av standarder utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet. Finanstilsynet har lagt denne standarden til grunn for merknadene.

3.1 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå (*tilsynsrapporten pkt. 3.1.1 og 3.2*)

Det følger av GRFS punkt 7.1 «Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå» at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig minst skal kontrollere følgende for hver oppdragsgiver:

- a) At oppdragsavtale er à jour.
- b) At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- c) At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er à jour.
- d) At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- e) At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- f) At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført.
- g) At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- h) At fremdriftsoversikt er à jour.
- i) At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Det er i selskapet ikke utarbeidet en rutine som viser hvordan kravene om overordnet kontroll på oppdragsnivå skal oppfylles. Det kunne under tilsynet heller ikke dokumenteres at det var gjennomført en overordnet kontroll på oppdragsnivå for noen av oppdragsgiverne.

Finanstilsynet la i de foreløpige merknadene til grunn at regnskapsførerselskapet innfører en rutine som sikrer at kravene i GRFS punkt 7.1 blir oppfylt. Selskapet har i tilsvaret bekreftet at en slik rutine vil bli innført.

3.2 Etablering av nye oppdrag – gjennomgang av oppdragsgivers rutiner (*pkt. 3.1.4 og 3.2*)

Det følger av regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS pkt. 5.2 at regnskapsfører skal vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlige for forsvarlig oppdragsutførelse i samsvar med oppdragsavtale og krav gitt i eller i medhold av lov. Vurderingen skal dokumenteres som en del av oppdragsdokumentasjonen.

Det ble under tilsynet opplyst om at oppdragsgivers rutiner blir gjennomgått før oppstart av et nytt oppdrag, men at det ikke blir dokumentert hva som er gjennomgått. Det er dermed ingen dokumentasjon som viser hva nye oppdragsgivere blir informert om eller hvilke vurderinger som er gjort av oppdragsgivers interne rutiner ved etablering av et nytt kundeforhold.

Finanstilsynet la i de foreløpige merknadene til grunn at det fremover dokumenteres hva som gjennomgås med oppdragsgiver ved etablering av et nytt oppdrag, hvilke vurderinger som er gjort av oppdragsgivers rutiner og om gjennomgangen har ført til endringer i rutineene, slik at kravene i GRFS punkt 7.2 blir oppfylt.

Av selskapets tilsvaret fremgår at det fra og med april 2017 ble innført en ny rutine ved etablering av nye oppdrag. Vedlagt tilsvaret (vedlegg 3) er det en utfylt sjekklister som er benyttet for de siste etablerte oppdrag. Finanstilsynets bemerket at det bør være en kommentar til hvert av

sjekkpunktene som begrunner den vurderingen som er gjort. I tilfeller hvor det er behov for endringer i oppdragsgivers rutiner, så må det fremgå at dette er tatt opp med oppdragsgiver og at endringen er gjennomført.

3.3 Innrapportering (*tilsynsrapporten pkt. 2.4*)

Som det fremgår innledningsvis var bakgrunnen for det stedlige tilsynet en innrapportering Finanstilsynet har mottatt fra en tidligere oppdragsgiver. Innrapporteringen, en redegjørelse fra daglig leder og Finanstilsynets vurdering av forholdet er utførlig beskrevet i tilsynsrapporten. Finanstilsynet viser derfor til tidligere tilsendte tilsynsrapport hvor faktum i saken fremkommer.

Basert på det som fremkommer av faktum, herunder den redegjørelsen Finanstilsynet har mottatt fra regnskapsførerselskapet, kan Finanstilsynet ikke se at det er grunn til å rette kritikk mot regnskapsførerselskapet utover at regnskapsførerselskapet ikke sa fra seg oppdraget på et tidligere tidspunkt. Dette som en følge av at regnskapsførerselskapet over tid har hatt problemer med å få bilag og annen dokumentasjon fra oppdragsgiver innen de frister som er avtalt i oppdragsavtalen, og at bilagene i mange tilfeller har vært mangelfulle og ufullstendige. Finanstilsynet viser til regnskapsførerforskriften § 3-1 siste ledd, hvor det fremgår at dersom oppdragsgiver vesentlig misligholder sine plikter etter oppdragsavtalen slik at regnskapsfører ikke har mulighet til å produsere eller gi grunnlag for avtalt lovbestemt rapportering, plikter regnskapsfører å frasi seg oppdraget.

Det fremgår av selskapets tilsvarende svar at det tar Finanstilsynets merknader til etterretning.

4. Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at regnskapsførerselskapet hadde iverksatt rutiner på de fleste områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, men det ble også avdekket enkelte mangler. Det vises til punktene 2 og 3 ovenfor. Finanstilsynet viser spesielt til at det ikke var iverksatt en systematisk rutine for overordnet kontroll på oppdragsnivå og at det ikke var satt i verk rutiner som sikret at kravene i hvitvaskingsregelverket fullt ut blir oppfylt. Finanstilsynet viser også til tidligere tilsendt tilsynsrapport hvor det er tatt opp enkelte forhold av mindre vesentlig karakter.

Finanstilsynet tar til etterretning selskapets tilsvarende svar om at de mangler som ble avdekket under tilsynet er eller vil bli rettet opp, og legger til grunn at selskapet i det videre fullt ut vil oppfylle de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
tilsynsrådgiver

Steinar Hopland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.